

operát s az operettet is, végeredményben egyik műfajnak sem tud adni eleendő teret és időt a szükséges próbákra.

Janovics ennek tudatában igyekezett megszabadulni az operettől, hogy minden erejével a dráma kultuszát mozdítsa elő. Ez a törekvése azonban nem sikerült. A magyar kultuskormány nem járult hozzá ama tervéhez, hogy a kolozsvári Nemzeti Színház műsorából kikapcsolassék az operett és egy magánvállalkozás által létesítendő másik kolozsvári színháznak engedessék át.

Janovics tehát kénytelen volt tovább is vegyes műsorral dolgozni. Ám ha terve dugába dőlt is, kedvét nem vesztette el.

A régi tradíciók nyomdokain járva, mindig igyekezett magas színvonalon tartani ezt a régi műintézetet, mely a múltban második drámai színháza volt az országnak.

Nemes törekvéseinek egyik legszebb bizonyítéka a »magyar drámatörténelmi előadások« sorozata, melynek keretében 1911. okt. 1-től kezdődőleg 28 magyar drámát mutatott be a kolozsvári közönségnek, kezdve Sztáray Mihálynak 1557-ből való »Igaz papságnak tükröre«-vel s az »Omnia vincit Amor« közjátékával és végezve Herczeg Ferenc »Déréné ifiasszonya«-val.

Ennek a — magyar színpadon eddig páratlanul hosszú eredeti ciklusnak keretében — a magyar dráma fokozatos fejlődését mutatta be. Minden egyes előadást felvilágosító értekezés előzött meg. Ezekre a felolvasásokra a budapesti és kolozsvári tudósokat és írókat kérte fel, de sok esetben maga Janovics volt a konferánsz, aki írói és szónoki tehetségének már igazgatósága előtt is számtalan jelét adta.

Janovics Jenőnek sok cikke jelent meg a különféle lapokban. Nagyobb munkái: »Csiky Gergely élete és művei«. 2 kötet. A Kisfaludy-társaság utólagos jutalomdíjban részesítette; továbbá: »A magyar dráma irányai«. Bpest. 1908.

A kolozsvári magyar ciklusnak egyes darabjait — Philozofus, Bánk bán stb., Janovics Jenőék Pesten is bemutatták a Magyar Színházban, ahol az érdekes előadások szintén nagy elismeréssel találkoztak.

1912-ben az antik drámák sorozatos előadásaival tett bizonyosságot műsor-nemesítő

törekvéseiről, 1913-ban pedig sorozatos »Shakespeare-esték«-et rendezett. Az előbbi ciklusban bemutatta a »Perzsák«-at és az »Oresteiá«-t Aischylostól, »Antigoné«-t, »Oedipus király«-t Sophoklestől, »Medéa«-t s a »Kyklopsz«-ot Euripidéstől, a »Bé-kák«-at Aristophanestól, a »Hetvenkedő katoná«-t Plautustól, a »Testvérek«-et Publius Terentius Afer-től. A »Shakespeare-esték«-en pedig a következő darabok szerepeltek: »Felsült szerelmesek«, »III-ik Rikárd«, »Makrancos hölgy«, »Romeo és Julia«, »Velencei kalmár«, »Vízkereszt«, »Julius Caesar«, »Windsori víg asszonyok«, »Hamlet«, »Szentivánéji álom«, »Othelló«, »Lear király«, »Coriolanus«, »Macbeth«. Ezekkel a darabokkal Shakespeare 300-ik születésnapját ünnepelte meg a kolozsvári Nemzeti Színház.

A világháború mindenütt megnehezítette a színházak életét. Janovics a háború első napjaiban magyar darabok sorozatos előadásaival próbált érdeklődést kelteni. Ez a ciklus egyfolytában 52 napig tartott. 1914. augusztus 29-től okt. 10-ig a kolozsvári színházban minden nap magyar darabot játszottak.

A trianoni béke igen súlyos helyzet elé állította Janovicsot. Elvették tőle az állami színházat minden felszereléssel egyetemben s ő maga társulatával a Sétatéren levő nyári színházba szorult.

Amit addig épített, egyszerre összeomlott s előlrol kellett kezdenie mindent. Súlyos munka volt, de sikerült. A színház anyagi helyzete ugyan még mindig küzdelemteljes, de a művészi színvonal — a körülményekhez képest — méltó a nagyhírű és régi kolozsvári színházhoz. S ez nagyrészen dr. Janovics Jenő érdeme. (Pataki József.)

Janovics Pál, hirlapíró. Munkája: »A sehonnaiak«, tragikomédia. Írta Wollzogen Ernő. Bem. 1907. febr. 14. Kolozsvár. »Le Foyer«, szmü. Írta Mirbeau. Bem. 1909. január. Kolozsvár.

Jantsovits Jenő, nagyváradi árvaszéki ülnök. Munkája: »Katóka«, vj. felv. Bem. 1913. november havában, Nagyváradon.

Jarno György, (cs. neve Kohner), zenészerző, sz. 1868. jún. 3-án, Budapesten,